

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Nieuwe stemmen

Europese Lente en Volt

Mamadouh, V.; van der Wusten, H.; van der Wusten, A.

Publication date

2019

Document Version

Final published version

Published in

Geografie

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Mamadouh, V., van der Wusten, H., & van der Wusten, A. (2019). Nieuwe stemmen: Europese Lente en Volt. *Geografie*, 28(4), 26-28. <https://geografie.nl/artikel/nieuwe-stemmen>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Virginie Mamadouh, Herman van der Wusten & Alexander van der Wusten

Universiteit van Amsterdam & University of Bristol

Yanis Varoufakis in april 2018 op bezoek in Portugal om zijn transnationale beweging Democracy in Europe Movement (DiEM25) te promoten.

In het vorige nummer schetsten we de nieuwe scheidslijn in het Europese electoraat tussen globalisten en nationalist.

In de aanloop naar de EP-verkiezingen vormen zich langs die scheidslijn ook nieuwe partijen.

Nieuwe stemmen

Europese Lente en Volt

Gevraagd naar de politieke situatie in Europa antwoordde Yanis Varoufakis, de flamboyante ex-minister van financiën van Griekenland, eind januari: 'Degenen die een hekel hebben aan buitenlanders (de nationalist) zijn aan de winnende hand. Wij moeten dat stoppen. De enige oorzaak waarom die politieke monsters aan gewicht winnen, is de bezuinigingspolitiek die de EU aan iedereen heeft opgedrongen.' Het was de aftrap van zijn transnationale campagne voor de EP-verkiezingen. Varoufakis keert zich tegen de nationalist en tegen de Europese gevestigde orde.

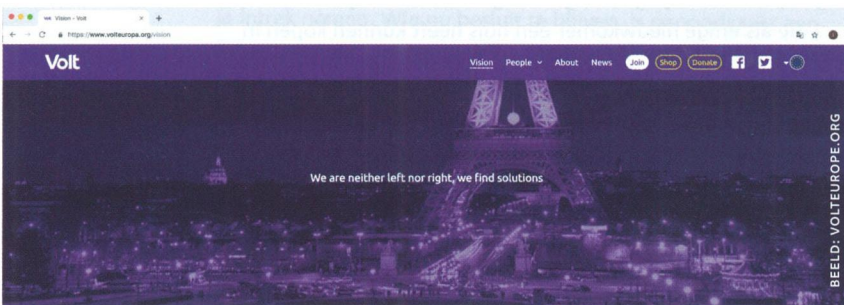
Naast Varoufakis' European Spring (Europese Lente) is er nóg een paneuropese, progressieve politieke beweging die zich richt

tegen nationalisme en op een andere manier politiek wil bedrijven: Volt Europe. Beide tonen op een aantal inhoudelijke en organisatorische punten overeenkomsten, maar er zijn ook aanzienlijke verschillen.

Varoufakis' Lente

Varoufakis is de centrale leidersfiguur van Europese Lente. Hij studeerde in Engeland en was hoogleraar economie in het Verenigd Koninkrijk, Australië, België en de Verenigde Staten. Maar van januari tot juli 2015 was hij minister van financiën in het Griekse kabinet. De radicale regeringspartij Syriza verzette zich heftig tegen de drastische bezuinigingsmaatregelen die de EU en IMF oplegden aan het door schulden geteisterde Griekenland. Na een paar maanden moest hij het veld ruimen.

Al snel daarna richtte Varoufakis DiEM25 op, Democracy in Europe Movement, dat streeft naar een grondig gedemocratiseerd Europa in 2025. DiEM25 kent een Coördinatie Collectief van twaalf leden, dat de bestuurszaken regelt, een Bekrachtigingsraad van honderd willekeurig gekozen leden aan wie het Coördinatie Collectief beslissingen moet voorleggen die geen uitste kunnen velen, en een Adviesraad, waarin vooraanstaande leden van andere verbanden zitten (van de Britse Labour Party tot de Franse Groenen) en intellectuelen en/of activisten als Julian Assange, Naomi Klein, Saskia Sassen en Slavoj Žižek. DiEM telt zo'n 70.000 leden, georganiseerd in 163 lokale groepen in 24 EU lidstaten, 4 groepen in buurlanden en 2 in Australië en de VS. In maart 2018 stelde Varoufakis zich ook aan het hoofd van een Griekse beweging verbonden met DiEM25, die zich in de strijd

Manifesto

Current politics at a national and European level have been stuck in a cycle of fruitless politics and an old division of conservatives on the left or right. With this dogmatic approach to politics, traditional parties have failed to respond to long-standing and developing challenges in our rapidly changing societies. This has allowed a vacuum space that has been taken by extremist movements and parties, who offer simplistic and dangerously deceiving solutions to pressing questions of security, solidarity and identity.

Political values

- Equal opportunity
- Liberty
- Sustainability
- Justice
- Human Dignity
- Solidarity

Colombe Cahen-Salvador, een van de drie jonge oprichters van Volt.

werpt voor de nationale verkiezingen. En afgelopen januari lanceerde hij European Spring als een paraplu van DiEM25 en gelijkgezinde bewegingen in diverse lidstaten om samen op te trekken in de Europese verkiezingen, onder de slogan Democracy – Green Prosperity – Fight Poverty – Deepen Solidarity.

Erasmusgeneratie

In maart 2017 richtten drie twintigers – Colombe Cahen-Salvador (Française), Damian Boeselager (Duitsler) en Andrea Venzon (Italiaan) – Volt Europe op. Zij zagen de Brexit, Alternative für Deutschland en Marine Le Pen als bedreigingen voor het functioneren van de EU en lanceerden hun beweging via Facebook op de dag dat Theresa May de artikel 50-procedure voor de Brexit in gang zette.

Volts speerpunten zijn samengevat in aansprekende slogans als *smart state* en *economic renaissance* in een federaal Europa. Volt richt zich op de in haar ogen belangrijkste problemen van dit moment, zoals klimaatverandering en belastingontwijking van multinationals en zoekt daarvoor oplossingen. Volt hamert daarbij op het belang van Europese samenwerking en het overnemen van *best practices* uit andere EU-landen. De EU moet ook internationaal meer verantwoordelijkheid nemen, bijvoorbeeld een leidende rol in het klimaatvraagstuk en de vorming van een Europees leger. 'We zijn niet links of rechts, we vinden oplossingen' is het motto. Deze pragmatische instelling is tekenend. Twee van de drie oprichters startten hun loopbaan kortgeleden bij McKinsey. Zij zetten zich nu fulltime in voor hun eigen project. Volt streeft naar een federaal Europa, met een direct gekozen Europese president en een door het Europese parlement gekozen minister-president, bij wie de feitelijke, uitvoerende beslissingsmacht rust. In het basisdocument *Mapping of Policies* zijn de Europese speerpunten van Volt neergelegd. Deze worden vervolgens vertaald naar nationaal en lokaal niveau. Het European policy team ziet erop toe dat nationaal en lokaal gevormde standpunten niet in tegenspraak zijn met de *Mapping of Policies*. Op dezelfde manier houden ook andere Europese teams (campaign team, communications team, social media team) toezicht op de nationale en lokale teams.

Beweging wordt partij

Volt presenteert zich als een *grassroots* beweging, maar neemt in de aanloop naar de verkiezingen in feite een partijstructuur aan. Hierin is wel veel decentraal geregeld, met ruimte voor eigen initiatief. Zo kunnen leden gemakkelijk een lokale afdeling oprichten. Er wordt heel wat gediscussieerd en samen geschreven. Bijeenkomsten worden georganiseerd via het Workplace netwerk van Facebook. Maar de beleidsplannen en de campagne zijn wel centraal uitgestippeld.

Volt communiceert via de sociale media, maar organiseert ook bijeenkomsten en demonstraties. Zo kwamen zo'n 500 leden in oktober 2018 bijeen in het Amsterdamse Tropeninstituut. Daar nam Volt Europe de *Verklaring van Amsterdam* aan, het partijprogramma voor de komende Europese verkiezingen. In alle lidstaten waar Volt campagne voert, werft ze nu met dit programma. Volt is inmiddels actief in alle lidstaten en nog vier landen daarbuiten en staat als nationale partij geregistreerd in negen Europese landen (België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland,

Frankrijk, Italië, Nederland, Spanje en Zweden). Op een recent filmpje is sprake van 18.000 vrijwilligers.

Verschillen

Varoufakis' Lente en Volt zijn nieuw in de strijd om de Europese parlamentszetels en presenteren zich als transnationaal. Het Europese bestuur schiet volgens beide ernstig tekort. De kritiek van Lente spitst zich toe op de 'miskleunen' bij de euro- en de migratiecrisis. Volt richt zich vooral op de politieke bedreigingen vanuit de lidstaten, waartegen een versterkt Europees bestuur krachtig moet optreden. Zowel Lente als Volt vindt veel aanhang onder hoogopgeleide jonge kiezers. Waar Lente zich inhoudelijk niet speciaal op jongeren richt, is Volt een initiatief van en voor jongeren.

Er zijn nog meer verschillen. Lente koerst niet op versterking van het EU-bestuur, maar op democratisering ervan. Volt staat een federale structuur voor ogen, maar is beknopt over de invoering ervan. De beweging vreest het populistische antwoord op de

Demonstratie in Hamburg op 29 september 2018 van 30.000 gelijkgestemde geesten waaronder Europese Lente die elkaar – in aanloop naar de EP-verkiezingen – vinden in een veelheid aan doelen zoals democratie, solidariteit, eenheid, respect en gelijke rechten, tegen racisme, rechts populisme en asociaal beleid, uitzetting en exclusie.

liberale democratie en beschouwt die vaak als een reactie op de ongeremde globalisering.

Lente is voor een belangrijk deel opgetrokken rond de charisma-tische leidersfiguur Varoufakis. Volt heeft hard gewerkt aan de interne organisatie; van een brede naamsbekendheid van leiders- figuren is nog geen sprake. De beweging ademt nog de sfeer van een *startup* op weg naar een creatieve consultancy firma.

Europees parlement

Binnen het Europese Parlement sluit Varoufakis' streven het dichtst aan bij de GUE/NGL-fractie, maar Varoufakis heeft zich kritisch uitgelaten over zijn ideologische burens. Volt ligt vermoedelijk dichterbij de buurt van het deel van ALDE dat afge- dekt wordt door D66, en zou inhoudelijk goed aansluiten bij de aanhangers van Macron. Volt zelf mikt op de vorming van een eigen fractie. Met de uitgesproken aandacht voor de jonge, hoogopgeleide kiezer is dat wel een erg ambitieus doel – daar- voor heb je minimaal 25 zetels in 7 lidstaten nodig. Tot nu toe roeren beide bewegingen zich geducht op de sociale media, maar in de peilingen maken ze nog weinig indruk. •

Transnationale partijen

Het Europese Parlement is altijd hoofdzakelijk bevolkt door federaties van nationale partijen, zoals de lang- gevestigde christendemocraten, sociaaldemocraten en liberalen, en nieuwere partijen zoals de Groenen, regio- nalisten, neo-nationalisten en eurosceptici. Daarnaast zijn er telkens pogingen om transnationale partijen op te rich- ten. Ze hebben een transnationale agenda, maar bestaan uit nationale teams, omdat de verkiezingen nu eenmaal nationaal georganiseerd zijn. Dit keer vallen Lente/DiEM25 en Volt op. Met hun Europese agenda onderscheiden ze zich van andere nieuwe samenwerkingsverbanden tussen nationale bewegingen zoals *Maintenant le peuple*, een samenwerking tussen onder meer de Spaanse *Podemos* en *La France insoumise* van Jean-Luc Mélenchon. Verder komen er Partijen van de Dieren op naar Neder- lands voorbeeld (met 1 zetel in het EP in 2014) in andere lidstaten, die aan de euroverkiezingen willen meedoen. Eerder heeft de Europese Piratenpartij, een federatie van nationale Piratenpartijen naar Zweeds voorbeeld voet aan de grond kregen in het EP (2 EP-zetels in Zweden in 2009, 1 in Duitsland in 2014). Transnationale partijen hebben grote moeite kandidaten in (alle) lidstaten te presenteren, en hebben nog geen zetel in het Parlement.

Advertentie

KNAG
EXCLUSIVE

Europese Kwesties : een belangrijk boek in een belangrijk jaar

De Europese Unie is volop in beweging. Zowel binnen haar grenzen als daarbuiten - en ergens daar tussenin - zijn spannende ontwikkelingen gaande die ons in de komende jaren allemaal zullen raken.

Dit boek geeft in 45 kwesties een rijk beeld van de historie, structuur en uitdagingen van de EU zoals wij haar heden ten dage kennen. Ruim 300 pagina's en 50 kaarten voorzien u van de achtergrond en duiding die broodnodig zijn in dit verkiezingsjaar en daarna.

Voor 30 euro inclusief verzending wordt het boek *Europese Kwesties* bij u thuisbezorgd. Bestellen kan exclusief bij het KNAG. Via www.europesekwesties.eu komt u op het bestel- formulier. Heeft u meer dan een exemplaar nodig, bijvoor- beeld voor onderwijsdoeleinden, neem dan contact op met de uitgever via info@bruyltuyn.nl

Meer informatie: www.europesekwesties.eu

ACES
AMSTERDAM CENTRE FOR
EUROPEAN STUDIES

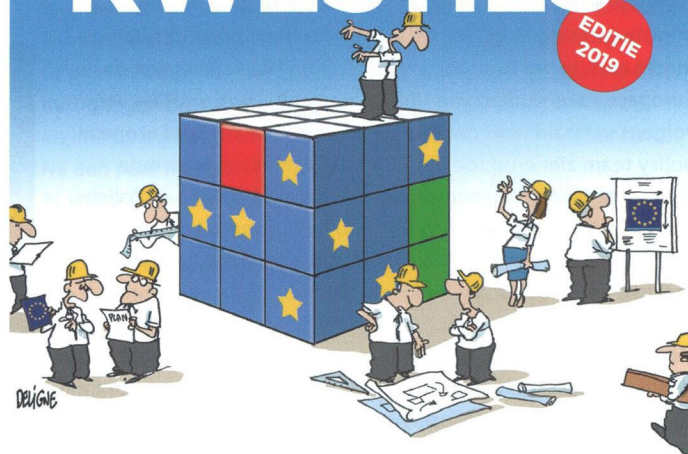
knag

UITGEVERIJ BRUYLTUYN

EUROPESE KWESTIES

EDITIE
2019

HET FUNCTIONEREN VAN DE EU IN KAART GEBRACHT

Virginie Mamadouh en Herman van der Wusten